

А К Т
лісопатологічного обстеження лісових насаджень
ДП «Романівський лісгосп АПК» на доцільність призначення в них
заходів з поліпшення санітарного стану лісів

10 жовтня 2025 року

селище Романів
 Житомирський район
 Житомирська область

На звернення ДП «Романівський лісгосп АПК», лист № 501 від 02.10.2025 року, згідно пунктів 2 - 6 Санітарних правил в лісах України затверджених постановою КМУ від 27.07.1995 р. № 555, комісією в складі: головного лісопатолога державного спеціалізованого лісозахисного підприємства «Київлісозахист» (далі - ДСЛП «Київлісозахист») Валентина ГОЛИКА, провідного інженера-лісопатолога ДСЛП «Київлісозахист» Юрія ДВОРАКІВСЬКОГО, головного лісничого ДП «Романівський лісгосп АПК» Віктора ТКАЧЕНКА, лісничого Соболівського лісництва Сергія ДРИВИЦЬКОГО та лісничого Чуднівського лісництва Павла ЯРОШОВЦЯ в період з 07 по 10 жовтня 2025 року проведено лісопатологічне обстеження окремих лісових насаджень ДП «Романівський лісгосп АПК» на доцільність призначення в них заходів з поліпшення санітарного стану лісів, а саме вибіркової санітарної рубки (далі ВСР) на 2026 рік.

Результати обстеження

Таксаційна характеристика лісових насаджень, що обстежувались, наведена нижче за матеріалами базового лісовпорядкування 2014 року.

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів лісовпорядкування							Категорія захисності	ТУМ
			склад	вік років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, куб. метрів на 1 гектар		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Чуднівське лісництво											
2	47	4.6	7С3ЗБП	60	0.70	1А	25	26	340	4	С2ГДС
4	15	2.1	10СЗ	52	0.80	1А	22	22	370	3	С2ГДС
9	1	2.7	10СЗ	65	0.70	1А	25	26	390	4	С2ГДС
9	4	8.9	10СЗ	69	0.85	1	24	24	450	4	В2ДС
9	6	2.2	10СЗ+БП	66	0.70	1А	25	28	390	4	С3ГДС
10	29	16.0	6СЗК4БП	45	0.85	1	18	18	230	4	В2ДС
10	30	15.5	10СЗК	65	0.70	1А	25	26	390	4	С2ГДС
44	22	7.3	7С3ЗЯЛЕ+ГЗ+БП	44	0.75	1А	20	22	310	3	С3ГДС
44	24	3.1	10СЗ	70	0.70	1А	26	28	410	3	С2ГДС
44	25	3.6	10СЗ	50	0.70	1А	21	22	310	3	С3ГДС
48	2	5.0	10СЗ	44	0.90	1А	20	22	360	2	С2ГДС
48	3	9.4	10СЗ+ДЗ+БРС	57	0.70	1А	24	26	370	2	С2ГДС
48	9	3.4	10СЗ	45	0.75	1А	20	20	290	2	С2ГДС

50	19	7.9	10СЗ	51	0.75	1	19	22	280	3	С2ГДС
50	23	3.3	10СЗК	60	0.75	1А	23	24	370	3	С2ГДС
Разом		95.0									
Соболівське лісництво											
1	17	1.9	10СЗ	47	0.85	1	18	18	290	3	В2ДС
34	22	8.1	6СЗ2БП2ОС+ДЗ	75	0.60	1	25	28	260	4	ВЗДС
85	8	0.9	10СЗ	45	0.80	1А	20	20	340	4	С2ГДС
89	5	2.2	10СЗ+БП	60	0.70	1	22	24	320	4	ВЗДС
89	29	1,7	10СЗ	50	0.70	1А	22	22	330	3	В2ДС
Разом		14.8									
Всього:		109.8									

Лісопатологічна характеристика обстежених насаджень

Обстежені насадження характеризуються незадовільним лісопатологічним станом – всиханням різної інтенсивності. Причинами погіршення лісопатологічного стану є діяльність стовбурових шкідників, враження та прогресування хвороб лісу та пошкодження внаслідок стихійного лиха – вітровал, бурелом.

Насадження, пошкоджені стовбуровими шкідниками, характеризуються змішаним всиханням соснових деревостанів (наявні як куртини до 0,1 га, так і групове та поодинокі всихання). Деревя сосни, що потребують видалення, відносяться до дерев IV (відмираючі), V (свіжий сухостій) та VI (старий сухостій) категорій стану (крона дуже ажурна, хвоя світло-зелена або жовтувато-зелена, характеризуються частковим опаданням кори, дерева відпрацьовані стовбуровими шкідниками, хвоя, гілки другого і третього порядків відсутні). Переважаючими видами стовбурових шкідників, які призвели до всихання сосни, є лубоїд сосновий малий з відпрацюванням стовбурів дерев сосни в зоні тонкої кори, ходи якого можна спостерігати на поодиноких вивалених деревах з категорії старий сухостій, зламаних вершинах дерев сосни внаслідок бурелому, та великий сосновий лубоїд, синя соснова златка з відпрацюванням стовбурів дерев сосни в зоні товстої кори. Під деревами спостерігаються «стрижені» пагони зеленого кольору внаслідок додаткового живлення соснових лубоїдів в кількості від 1 шт. до 2 шт. на 1 квадратний метр. Також внутрішні тканини стовбурів в місцях поширення личинкових ходів стовбурових шкідників характеризуються наявністю «синяви», яка характерна при поширенні її збудників - офіостомових грибів.

Соснові насадження, вражені кореневою губкою, характеризується слабким ступенем прояву хвороби та всиханням групового характеру. Повнота насаджень нерівномірною – наявні вікна малих та середніх розмірів. Крони дерев ажурні (III (дуже ослаблені) та особливо IV (відмираючі) категорій стану), приріст знижений, відпад глищі більше норми. Деревя IV категорії стану (відмираючі) характеризуються окрім ажурності сильного ступеня зміною забарвлення глищі до світлих або бурих тонів, всиханням до 2/3 крони. Також характеризуються поширенням стовбурових шкідників комплексу родин лубоїдів. Під деревами спостерігаються «стрижені» пагони зеленого та світло-зеленого кольору внаслідок додаткового живлення соснових лубоїдів в кількості від 1 шт. до 2 шт. на 1 квадратний метр.

Крім того, в обстежених соснових насадженнях спостерігається всихання другорядних порід дерев: берези повислої та вільхи чорної від трутовика

справжнього, бактеріальної водянки, всихання дерев осики та дуба звичайного від трутовика несправжнього, пошкодження дуба звичайного дубовою бронзовою златкою, наявний сухостій ялини європейської внаслідок пошкодження в минулих роках короїдом-типографом, всихання в'яза внаслідок враження судинною хворобою. Такі дерева листяних порід, які відносяться до дерев IV (відмираючі), V (свіжий сухостій) та VI (старий сухостій) категорій стану (крона дуже ажурна, листя дуже дрібне, жовтіє, всихає більше ніж 2/3 крони, наявні плодові тіла дереворуйнівних грибів або дупла на стовбурах, масові водяні пагони, гілки другого та третього порядків відсутні, опадання кори), потребують відбору при проведенні вибіркового санітарного рубок з залишенням поодиноких дерев для дотримання вимог пункту 26 Санітарних правил в лісах України.

В даних насадженнях має місце нахил стовбурів більше ніж 30 градусів від вертикальної осі, дерев, які зависли на поруч ростучі дерева внаслідок шквальних поривів вітру в попередні роки, та дерев природного відпаду. Насадження мають знижений рівень загальної стійкості, що відповідно характеризується утворенням всихаючих дерев та дерев свіжого сухостою. Спостерігається накопичення старого сухостою і сушняку різних термінів давності. Утворенню відмираючих та сухостійних дерев безумовно сприяли посухи в минулі роки, зниження рівня ґрунтових вод, екстремальні короткотривалі метеорологічні умови, тощо). Як наслідок, всі ці процеси призвели до підвищення зростання чисельності стовбурових шкідників та прогресування хвороб лісу.

В частині обстежених насаджень Чуднівського лісництва відбулося пошкодження вітровалом, буреломом внаслідок дії несприятливих погодних умов (штормових поривів вітру), що відбулися 06 серпня 2025 року, наявні пошкодження як поодинокі так і групові або куртинного характеру. В наявності велика кількість дерев вивалених з корінням, із зламаним стовбуром, підірваною кореневою системою, нахилом стовбура понад 30 градусів від вертикальної осі, а також з дугоподібно зігнутими стовбурами. Пошкоджені дерева переважно відносяться до категорії стану IV (відмираючі). На виконання діючих Санітарних правил в лісах України, зокрема п. 14, 16 та 17 в обстежених лісонасадженнях необхідне термінове проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів з одночасною ліквідацією захаращеності та профілактикою щодо виникнення та поширення нових осередків шкідників і хвороб лісу.

ВИСНОВОК

За результатами виконаного обстеження, з метою поліпшення санітарного стану насаджень ДП «Романівський лісгосп АПК», покращення лісопатологічної ситуації та попередження поширення комплексу стовбурових шкідників, комісія визначила ділянки лісу на загальній площі **102,0 га**, що потребують вибіркової санітарної рубки (ВСР) на 2026 рік, зокрема:

Чуднівське лісництво

У кв.2 вид.47 на загальній площі 4,6 га, з інтенсивністю 10 м³/гектар. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка, трутовик

справжній, бактеріальна водянка, пошкодження внаслідок стихійного лиха – вітровал, бурелом.

У кв.4 вид.15 на загальній площі 2,1 га, з інтенсивністю 10 м3/гектар. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка, судинний мікоз в`яза, пошкодження внаслідок стихійного лиха – вітровал, бурелом.

У кв.9 вид.1 на загальній площі 2,7 га, з інтенсивністю 15 м3/гектар. Причина пошкодження: пошкодження внаслідок стихійного лиха – вітровал, бурелом, малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.9 вид.4 на загальній площі 8,9 га, з інтенсивністю 10 м3/гектар. Причина пошкодження: пошкодження внаслідок стихійного лиха – вітровал, бурелом, малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.9 вид.6 на ділянці (2) в східній частині виділу на площі 1,9 га, з інтенсивністю 15 м3/гектар. Причина пошкодження: пошкодження внаслідок стихійного лиха – вітровал, бурелом, малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.10 вид.29 на ділянці (3) в основній частині виділу на площі 14,3 га, з інтенсивністю 10 м3/гектар. Причина пошкодження: коренева губка, пошкодження внаслідок стихійного лиха – вітровал, бурелом.

У кв.10 вид.30 на ділянці (2) в основній частині виділу на площі 13,1 га, з інтенсивністю 5 м3/гектар. Причина пошкодження: коренева губка, пошкодження внаслідок стихійного лиха – вітровал, бурелом.

У кв.44 вид.22 на ділянці (3) в основній частині виділу на площі 6,2 га, з інтенсивністю 10 м3/гектар. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка, короїд-типограф.

У кв.44 вид.24 на загальній площі 3,1 га, з інтенсивністю 10 м3/гектар. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.44 вид.25 на ділянці (2) в основній частині виділу на площі 3,2 га, з інтенсивністю 10 м3/гектар. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.48 вид.2 на загальній площі 5,0 га, з інтенсивністю 15 м3/гектар. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.48 вид.3 на загальній площі 9,4 га, з інтенсивністю 10 м3/гектар. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.48 вид.9 на загальній площі 3,4 га, з інтенсивністю 10 м3/гектар. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.50 вид.19 на ділянці (3) в східній частині виділу на площі 6,3 га, з інтенсивністю 10 м3/гектар. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.50 вид.23 на ділянці (2) в основній частині виділу на площі 3,0 га, з інтенсивністю 10 м3/гектар. Причина пошкодження: коренева губка.

Соболівське лісництво

У кв.1 вид.17 на загальній площі 1,9 га, з інтенсивністю 15 м3/гектар. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.34 вид.22 на загальній площі 8,1 га, з інтенсивністю 20 м3/гектар. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка, трутовик справжній, бактеріальна водянка, трутовик несправжній.

У кв.85 вид.8 на загальній площі 0,9 га, з інтенсивністю 20 м3/гектар. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.
У кв.89 вид.5 на загальній площі 2,2 га, з інтенсивністю 20 м3/гектар. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.
У кв.89 вид.29 на загальній площі 1,7 га, з інтенсивністю 20 м3/гектар. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

Всього обстежена площа по даному підприємству складає **102,0** гектарів.

Проведення ВСР не призведе до зменшення повноти нижче встановленого показника визначеного в пункті 27 Санітарних правил в лісах України.

На час проведення даного обстеження відведення дерев у рубку лісгоспом не було виконано, інтенсивність встановлено орієнтовно, окомірним способом.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

ВСР провести в 2026 році згідно пунктів 2-6,9,12,14,16,17,19,21,23,26 Санітарних правил в лісах України з використанням найефективніших методів і технологій запобігання негативному впливу на стан навколишнього природного середовища.

З метою оздоровлення та запобігання зараженню або пошкодженню суміжних насаджень, рубки провести в максимально стислі терміни з одночасним знищенням порубкових залишків. Оптимальний термін проведення ВСР – І квартал 2026 року.

Лісовій охороні підприємства вести постійний лісопатологічний моніторинг за санітарним станом насаджень, своєчасно виявляти осередки прояву і поширення шкідників та хвороб.

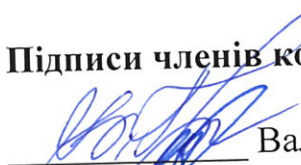
Даним обстеженням нових осередків первинних шкідників та хвороб лісу не виявлено.

Осередків карантинних шкідників та хвороб дерев не виявлено. Рослин і тварин, занесених до Червоної книги України, при обстеженні також не виявлено.

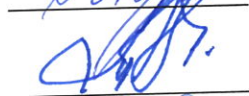
Акт складено в чотирьох примірниках:

1. ДП «Романівський лісгосп АПК»;
2. Центральному міжрегіональному управлінню ЛМГ;
3. ДСЛП «Київлісозахист»;
4. ЖОКАП «Житомироблагроліс».

Підписи членів комісії:

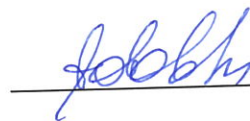
Валентин ГОЛИК

Віктор ТКАЧЕНКО

Павло ЯРОШОВЕЦЬ

Юрій ДВОРАКІВСЬКИЙ

Сергій ДРИВИЦЬКИЙ